

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Фани Евгениева Бойкова

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

на дисертационен труд

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по: област на висше образование *1. Педагогически науки*

професионално направление *1.2. Педагогика*

докторска програма *Теория на възпитанието и дидактика*

Автор: Николина Георгиева Търева

Тема: „Ученическият екип в проектно-базираното обучение“

Научен ръководител: доц. д-р Албена Александрова Овчарова,

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед РД-21-131/22.01.2024 г. на Ректора на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационния труд на тема: „Ученическият екип в проектно-базираното обучение“ за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висшето образование: *1. Педагогически науки, професионално направление: 1.2. Педагогика; докторска програма „Теория на възпитанието и дидактика“*. Автор на дисертационния труд е Николина Георгиева Търева с научен ръководител доц. д-р Албена Александрова Овчарова, катедра „Педагогика и управление на образованието“, Педагогически факултет, ПУ „Паисий Хилендарски“.

За участие в процедурата Николина Търева е представила комплект материали, който е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и с Правилника за развитието на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Професионалната биография на докторантката демонстрира стремеж към непрекъснато самоусъвършенстване. Тя е участвала в над 20 обучителни курса и различни форми на допълнителна квалификация за надграждане на педагогическите си компетентности.

2. Актуалност на тематиката

В дисертацията се разглежда значима и актуалната проблематика за развиване на социални компетентности при работа в екип чрез прилагане на проектно-базирано обучение. Докторантката аргументира избора на изследователското си поле със спецификата на обучение в начална училищна възраст. Откроява този период на обучение като най-подходящ за създаване на базови умения за работа в сътрудничество и развиване на социално-емоционални умения и емпатия. Темата е актуална и в контекста на съвременното компетентностно ори-

ентирано обучение, при което се стимулира образователната интеракция и активното участие на обучаваните.

3. Познаване на проблема

В интерпретацията на изследвания проблем се демонстрира дългогодишният преподавателски опит на Николина Търева. Докторантката задълбочено и компетентно мотивира избора на тема, ясно очертава обекта и предмета на изследването. Авторката успешно реализира в дисертационния си проект поставените задачи, сред които открояващи се са: да обоснове теоретично и работата по проекти в началния етап на образование; да проведе емпирично изследване, а резултатите от него да станат основа за извеждане на полезни за практиката препоръки за работа в екип при проектно-базирано обучение в начален етап.

4. Методика на изследването

Изследователският инструментариум е уместен и подходящ за спецификата на проблематиката. Сред изследователските методи водещо място заемат проучването на теоретични, теоретико-приложни източници и нормативни документи, обработката и анализът на емпирични данни.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е представен в обем от 246 страници, от които 205 страници основен текст. Библиографската осведоменост на докторантката, умението ѝ да подхожда аналитично и да систематизира проблемно известната научна продукция по изследваната тема, са демонстрирани в обширния списък на проучена литература включваща: 21 първични източници, 191 литературни източници, от които 79 на кирилица и 112 на латиница; 11 интернет ресурса. Приложенията, които верифицират опитната работа и подкрепят направените изводи и обобщения, са представени в 25 страници.

Структурата на дисертационния труд е традиционна за този вид изследване: увод, 3 глави, изводи, заключение, използвани източници и литература, приложения. В рамките на изложението са включени 28 таблици, 76 фигури и 2 схеми, които илюстрират направените анализи и изводи.

Същността и спецификата на проектно-базираното обучение са представени в първа глава в широк исторически контекст на развитие на идеята. Докторантката отделя и дължимото внимание на обсъждането на проектно-базираното образование в публикации на български учени. Уточнен е терминологичният апарат на дисертационното изследване. Детайлно са проучени и коментирани нормативните документи и училищни политики за прилагане на проектно-базирано обучение в съвременното българско образование. Втората глава представя дизайна на емпиричното изследване. То е проведено с участието на 702 ученици на възраст 7 – 11 години, обучаващи се в начален етап на образованието в училища в гр. Пловдив, гр. Кричим, гр. Дупница, с. Граф Игнатиево и с. Поповица. Големият брой участници от различни

населени места дава представителност на проучването. Прецизността на работа по разработваната проблематика се извява и в разработения от докторантката нестандартизиран авторски въпросник, който е апробиран преди изследването. В опитната работа са приложени и стандартизирани известни методи на изследване. Анализът на резултатите от проведеното проучване е представен в трета глава. Инструментариумът на опитната работа демонстрира уменията на докторантката компетентно да анализираните събраните данни и да ги онаглежда графично. Въз основа на направените теоретични и емпирични проучвания и анализи са обосновани методически препоръки за работа с ученическия екип в проектно-базирана среда в начален етап.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Приносите на дисертационното изследване на Николина Търева са в научно-теоретичен и научно приложен аспект. Обстойно са проучени в исторически и съвременен план научни и практико-приложни теории, свързани с ученическия екип в проектно-базираното обучение. Приложен е диагностичен инструментариум, чрез който могат да се установят нивата на индикаторите на социалната компетентност за работа в екип в начална училищна възраст. Проведено е емпирично проучване относно възможностите на проектно-базираното обучение да повлияе върху уменията за екипна работа и нивата на емпатия на учениците от начален етап на образованието. Предложени са препоръки за работа с ученическия екип в проектно-базирана среда в началния етап на образование.

7. Автореферат

Авторефератът е направен според изискванията и коректно отразява съдържанието и основните резултати, представени в дисертационния труд.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

С практико-приложна стойност за училищната практика би било полезно дисертационното изследване и представените в него резултати да бъдат популяризирани чрез публикации в реферирани и индексирани научни периодични издания, както и като самостоятелно издание.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Дисертационният труд показва, че докторантката Николина Георгиева Търева притежава задълбочени теоретични знания и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Николина Георгиева Търева в област на висше образование: 1. *Педагогически науки*, професионално направление 1.2. *Педагогика*, докторска програма *Теория на възпитанието и дидактика*.

28.01.2024 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Фани Бойкова)